

Rhea

Rhea

Pip Touwslager

Coverontwerp: Dreamstime, USA

ISBN: 9789402118742

© Copyright 2014 Pip Touwslager

Herziene druk 2017

www.bravenewbooks.nl/piptouwslager

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Hoofdstuk I

Omdat mijn vader er op had aangedrongen dat ik voor mijn achttiende verjaardag leerde koken, zei ik bij het betreden van de nieuwe keuken “Hier kan ik wel biefstuk leren bakken!”

Tegelijkertijd schoot het door mijn hoofd dat er wel iets meer bij zou komen kijken dan alleen biefstuk bakken. Mijn ouders peperden mij al tijden in dat ik de komende jaren goed zou leren koken. Zij wilden namelijk dat ik de rest van mijn leven gezond en gevarieerd bleef eten.

We liepen samen door het net ingerichte nieuwe huis van mijn ouders, toen mijn vader zei “Simson, dit moment is als Jozua, die de Jordaan oversteekt om het beloofde land te veroveren.”

Verdomme, dacht ik in stilte, hoe kun je het nu over bijbelteksten hebben op een mooie dag als deze? Dit zei ik echter niet hardop, omdat mijn vader dan voorlopig niet meer met me zou willen schaken. En ik begreep ook wel dat het een groots moment was en dat mijn vader blij was met het nieuwe huis.

Het was een vrijstaand huis, ongeveer veertig jaar oud, met een redelijk grote tuin rondom het huis. De fluitende vogels op deze meidag maakten de vermoeidheid van het verhuizen weer een beetje goed. De tuin was aan de achterzijde het grootst. Er waren aan beide zijden flinke borders aangeplant, waarin kleurige bloemen bloeiden, afgewisseld met bodembedekkers en af en toe een struik. Volgens mijn moeder stonden vooral de hortensia’s en rododendrons mooi in bloei. In het midden van de achtertuin lag een grasveld en achterin stond een schutting, grenzend aan de tuin van de achterburen. Het grasveld liep eigenlijk tot aan de schutting met een, wat voor een boomgaard moest doorgaan, dubbele rij fruitbomen. De appelbomen hadden hun eerste bloesem al weer verloren, maar het zag er zo op het eerste gezicht wel fris uit. Daar foerageerden een paar duiven in het lange gras. De tuin naast het huis was ook vol van struiken en een enkele klimop over een gedeelte van het huis. Er liep langs beide zijden van het huis een grindpad naar de voorkant van het huis. Daar bestond de tuin vooral uit een grasveld met een paar eiken en berken, die tot boven het huis groeiden. Aan de straatkant was een hek geplaatst, met een automatische poort voor de oprit naar de garage. De laan waaraan het huis lag was op dat moment verlaten, de postbode was net geweest, maar nu was het helemaal rustig. Dat was ook de reden voor het geduld dat mijn vader had gehad toen het huis nog niet te koop stond. Het had even geduurd voor het op de markt kwam, maar nu was het dan toch voor een redelijke prijs aangekocht.

Laat ik vooral niet vergeten te vermelden dat vandaag niet alleen de keuken, maar ook het bord met onze familienaam op het huis was

geplaatst. In uitgehakte letters stond op de marmeren steen de naam 'Roberts' vermeld. Die naam was nog een van de overblijfselen van mijn overgrootvader. Hij was tijdens de Tweede Wereldoorlog vanuit Groot-Brittannië als arts in opleiding naar Nederland gekomen. Hij had daarbij, zij aan zij met de Amerikanen, Canadezen, Polen en Nederlanders het land bevrijd. Naast het feit dat het eigenlijk wel een heldenverhaal was, had hij zelf geen heel actieve rol in het leger gespeeld. Nooit waren er verhalen geweest over het neerschieten van vijandelijke troepen. Hij had gewoon zijn werk gedaan en zieken verzorgd in een tijdelijk ziekenhuis in Leiden. Hij was niet bij D-Day aanwezig geweest, maar later na de bevrijding van Antwerpen in Nederland gestationeerd. Ik had van mijn vader geleerd, dat Montgomery liever direct naar Berlijn was gestreden, dan dat hij Antwerpen zou bevrijden. Maar Antwerpen was belangrijk voor de aanvoer van materieel en dus was de Britse generaal onder druk gezet om dat toch maar zo snel mogelijk te doen. Er was uiteindelijk een nederlaag bij Arnhem voor nodig om hem enigszins in die richting te krijgen. Maar daar was John Roberts verre van gebleven. Hij was actief geweest met het verplegen van gewonden en ondervoede Nederlanders en had zo zijn eerste praktijkervaring opgedaan voor zijn artsopleiding. Voordat hij op uitzending werd gestuurd, studeerde hij al twee jaar geneeskunde aan de universiteit van Birmingham. Hij had dus al enige kennis van zijn vak en was een waardevolle aanvulling op de artsen in het ziekenhuis waar hij werkte. Als aandenken heeft mijn vader nog een aantal incisieinstrumenten en de stemvork die hij voor zijn gitaar gebruikte.

Naast het feit dat mijn overgrootvader het ziekenhuis ondersteunde, vermaakte hij 's avonds de troepen in de barak. Bij een van deze gelegenheden was de ontmoeting tot stand gekomen met de koffiehulp, die later mijn overgrootmoeder zou worden. Omdat dit verhaal regelmatig opnieuw verteld wordt door mijn vader, kan ik hier tot in detail over vertellen. Het begon dus allemaal met het entertainen van de troepen. Ada, mijn overgrootmoeder, was op dat moment net klaar met de HBS en wilde, zodra de universiteiten weer open waren, doorleren. In de tussentijd hielp ze de troepen bij het verzorgen van de maaltijden en soms bij de organisatie van het avondprogramma. Ze had John, mijn overgrootvader, eerst wat populair gevonden, maar zodra ze te weten was gekomen dat hij geneeskunde studeerde nam ze hem serieuzer. Ze hield hem echter op afstand, want ze wist van vriendinnen die met geallieerden optrokken, dat een zwangerschap op de loer lag. Vooraleer hij echter terug ging naar Groot-Brittannië leerden ze elkaar goed kennen. Ze hadden elkaar duidelijk gemaakt dat het geen gewone vriendschap was en spraken af contact te houden als hij terug naar huis

zou gaan. Zo wilde het gebeuren dat er veel brieven werden geschreven en er een hechte band ontstond tussen John en Ada. Hij moest nog een aantal jaren studeren, maar de liefde was zo sterk dat ze, na het einde van haar studie, met elkaar verenigd werden. John kwam naar Nederland en werkte eerst een tijdje in het ziekenhuis en werd later huisarts. Vanaf dat moment was het allemaal volgens het standaard huisje-boompje-beestje verhaal verlopen. Er waren drie kinderen uit het huwelijk voortgekomen, waardoor het uiteindelijk een flinke familie is geworden. Mijn vader is een afstammeling van de eerste zoon. Het enige voor dit moment nog vermeldenswaardige feit is dat Ada hervormd was en John van de anglicaanse kerk was.

Zo is dus de fascinatie van mijn vader voor de Tweede Wereldoorlog ontstaan. Hij is trouwens indirect vernoemd naar John, zijn naam is namelijk Jan.

Ik had afgezegd voor de hockeywedstrijd die ik vandaag moest spelen. De verhuizing duurde een paar dagen en ik wilde wel zelf mijn spullen uitpakken. Ik had een speciale indeling van mijn kamer in gedachten en die kon ik zo dus uitvoeren. Ik had mijn bureau onder het venster gezet. Dit was één van de twee vensters in mijn kamer. Mijn moeder had er speciale bordeauxrode gordijnen voor gehangen. Zo was het 's ochtends vroeg ook nog donker in mijn kamer, ondanks de lichte lenteochtenden. Mijn kamer was ongeveer zeventien vierkante meter groot. Hij was iets ruimer dan mijn vorige kamer en ik had hem dan ook anders ingedeeld. In de hoek tussen de twee vensters stond mijn bed. Er was een leeslamp boven mijn bed aan de muur bevestigd. Dan kon ik 's avonds lezen, iets wat ik overigens met enige tegenzin deed. Maar ik moest wel lezen, want ik zou voor mijn boekenlijst op school wel de meeste boeken gelezen moeten hebben. Ik wist ook wel dat veel leerlingen het met uittreksels regelden, maar dat was ik niet van plan. Mijn bed had een zeegroene dekbedhoes en een groot kussen. Zo had ik dus aan de ene kant van mijn kamer mijn bureau en bed staan. Aan de andere kant had ik een tweezitsbank gezet. Dat was de oude bank uit de woonkamer van ons vorige huis, waar mijn ouders een nieuwe voor hadden gekocht. Ik vond hem nog goed genoeg. Als ik naar tv keek kon ik er heerlijk op hangen. Mijn tv stond tussen mijn bed en de bank in. Ik moest overdag wel het gordijn van het tweede venster dicht doen, anders had ik last van tegenlicht. Eén venster keek uit op de voortuin en één op het huis van de burens. Daar woonde Cecilia, een meisje dat ik van hockey kende en iets ouder was dan ik. Ze was slank, had licht blond haar en was altijd netjes gekleed. Ze droeg het liefst een donker blauwe spijkerbroek met een witte blouse en oorbellen met diamantjes. Ze had ook een sjaal van een of ander luxe kledingmerk uit Parijs. Ze werd eerlijk gezegd

een beetje verwend, hoewel ze niet het enig kind was. Ik had mijn ouders nog niet verteld dat ik haar al kende. Na een hockeyfeestje hadden we gezoend. Nadien had ik haar alleen nog op de hockeyclub ontmoet en we hadden elkaar een beetje ontweken. Omdat ze ouder was dan ik, verwachtte ik er ook niet al te veel meer van en berustte in mijn lot. Voor zover ik wist ging ze altijd met oudere jongens om. Mijn vader zou haar familie ongetwijfeld ook wel kennen van de bedrijfsvereniging waar hij lid van was. Maar ik ging er verder niet naar vragen. We zouden elkaar ongetwijfeld nog wel eens ontmoeten, als wij als normale burens bij elkaar over de vloer kwamen.

Het was intussen zondagavond en we zaten net aan tafel toen mijn vader een onderwerp aansneed. Het was bij ons gebruikelijk dat er tijdens het eten wel ergens over gesproken werd. Was het niet mijn vader dan begon mijn moeder altijd wel ergens over. Dit maal vroeg hij zich af hoe wij aankeken tegen het feit dat de olievoorraad binnenkort op zou zijn. We gingen daarover in discussie en concludeerden dat het nog wel eens een probleem zou kunnen worden. We aten die avond biefstuk, boontjes en aardappelen. Mijn vader maakte terloops nog even de opmerking dat mijn moeder de biefstuk goed had gebakken en noemde het een voorbeeld van hoe het hoorde.

“Ik zal je binnenkort uitleggen hoe je dat doet”, zei mijn moeder.

Die avond hadden we nieuws gekeken. Er was een bericht over de oudste mens op aarde, onderhandelingen tussen werkgevers en werknemers en de ontwikkeling van duurzame houtsoorten. Het weer werd na een lange regenperiode net zo zonnig als dit weekend. Normaal gingen we elke zondagavond schaken, als mijn vader tenminste niets moest voorbereiden voor zijn werk. Ditmaal echter stelde hij voor mij iets nieuws te leren.

“Heb jij op school wel eens iets over interviewtechnieken geleerd?” vroeg hij.

“Ik was niet van plan journalist te worden,” antwoordde ik resoluut.

Hij vertelde me dat het niet alleen voor journalisten van belang was, maar ook in het dagelijks gebruik.

“Interviewtechnieken gebruik je eigenlijk in elk gesprek met iedereen die je waar dan ook spreekt. Dus ook op vakantie in Engeland.”

“Dan wil ik er wel meer van weten,” zei ik.

Hij legde me uit dat er binnen de gesprekstechniek een indeling gemaakt is naar type vragen.

“Stel je je een tabel voor met horizontaal de verdeling tussen open en gesloten vragen. Daarbij krijg je dan verticaal de indeling in suggestieve en non-suggestieve vragen. De horizontale verdeling in open en gesloten vragen betekent het volgende. Een open vraag is een

vraag die je niet met ja of nee kunt beantwoorden. Die vragen beginnen vaak met hoe of wat. Dus op de vraag “Hoe heb je die fiets in elkaar gezet?” kun je geen ja of nee antwoord geven, maar geef je meestal een langer antwoord. Een vraag waar je wel ja of nee op kunt beantwoorden noemen we een gesloten vraag. Dus de vraag “Heb je die fiets in elkaar gezet?” kun je beantwoorden met ja of nee, en is dus een gesloten vraag.

Dan komt de verticale indeling.

“Dat betekent dat een open en gesloten vraag allebei suggestief of non-suggestief kunnen zijn,” zei ik.

“Inderdaad,” zei hij “en suggestief betekent dat de vraag een richting aangeeft waarin je gaat antwoorden. Dus als je zegt “Heb je die fiets groen geverfd?” dan stel je in de vraag al vast dat er in het antwoord gesuggereerd wordt dat je die fiets wel of niet groen geverfd hebt.

“En dat is dan dus een gesloten vraag,” stelde ik vast.

“Klopt, dat is dus een gesloten suggestieve vraag. En een non suggestieve vraag is dan bijvoorbeeld “Welke kleur heb je die fiets geverfd?” Die vraag suggereert niet dat er een bepaalde kleur is gebruikt en is een open non-suggestieve vraag.”

“En wat heb ik daar nu aan?” vroeg ik hem onschuldig.

“Daar kun je je hele leven wat aan hebben,” beweerde hij. “Als je bijvoorbeeld een gesprek met iemand voert die niet zo mondig is of als je veel informatie wilt hebben kun je het beste gebruik maken van open vragen. Dan moet de ander namelijk meer zeggen dan ja of nee. Sommige mensen zijn helemaal niet mondig en weten dat ook nog af te kappen, maar meestal werkt het. En als je met iemand een gesprek hebt en je moet haastig weg, dan kun je gesloten vragen gebruiken om het gesprek af te ronden. De ander moet dan antwoorden met ja of nee en het gesprek valt dan een beetje stil. Het is trouwens ook wel een net gebruik om een gesprek positief af te ronden, maar dat daargelaten”.

Ik had voor de zekerheid een tabel getekend met op de ene as geschreven “open en gesloten vragen” en op de andere as “suggestief en non-suggestief”. Bij open had ik ‘wat’ en ‘hoe’ geschreven en bij gesloten ‘ja/nee antwoord’. Bij suggestief had ik niets geschreven, ik dacht dat ik dat wel zou onthouden. “Vanwege idioten heb ik ook een projecterende geallieerd-gedisciplineerd vraag bedacht. Daardoor kun je laten bevestigen dat je ervaring hebt met bijvoorbeeld regelmatige sportmomenten. Dus: “Dat roze sportschoenenpaar dat ik via Fred Perry kocht, wil jij ook niet elke week schoonmaken na mijn sporttijd, of wel?”

Na dit gesprek nam ik nog een glas melk, ik was gek op melk, en ging toen maar naar bed. Ik moest de volgende dag weer naar school en wilde goed uitgerust verschijnen. Voordat ik in bed stapte keek ik nog

even door het raam naar het huis van de burens. Er was echter maar één raam met een gordijn ervoor, dat altijd gesloten was. Er scheen een mild licht door en ik wist dat ze nog niet naar bed waren. Ik sloot mijn gordijnen en ging naar bed en viel in een diepe slaap.

De volgende morgen snel ontbeten en brood klaargemaakt voor de lunch. Eenmaal op de fiets moest ik even wennen aan de nieuwe route, want nu kwam ik precies van de andere kant naar school fietsen. Een gedeelte was me al bekend van mijn fietsroute naar de hockeyclub en ik kwam iets te vroeg op school. Ik had er in totaal vijftien minuten over gedaan en de frisse lucht deed me goed. Het was korter dan vanaf mijn oude huis, dus was ik tevreden. Die dag had ik het vak Frans, dat ik met veel plezier volgde. Ik had altijd gedroomd van een bestaan in Frankrijk, waarbij ik met Jan en alleman zou kunnen communiceren. Wat ik daar moest gaan doen wist ik nog niet, misschien alleen maar op vakantie. Ik wilde me in ieder geval goed duidelijk kunnen maken. Ik zou uiteindelijk zelfs met koningshuizen kunnen communiceren!

Vandaag keken we naar een film, waarbij wachten centraal stond. Ook mochten we nog een tijdje in een meegenomen boek lezen. Ik had een Tintin meegenomen van Hergé. Dit was het album waarin hij naar Congo gaat. Een klasgenoot van me had het al gelezen. We gingen allebei proberen het op de leeslijst te krijgen, maar wisten nog niet of dat zou lukken. In ieder geval had ik al een aardig stuk zitten lezen, toen mijn klasgenoot, Joop, een discussie met me begon over Tintin. Joop was zozegd een voorbeeldleerling. Hij bereidde altijd zijn lessen voor en wilde als eerste antwoord geven op een vraag van de leraar. Hij had rood haar, bijbehorende sproeten en een haakneus. Ik had hem bijna nooit zonder overhemd gezien. Dat gebeurde op vrije dagen wel eens, maar ik kon me niet meer herinneren wanneer dat voor het laatst gebeurd was. Ik mocht hem wel, omdat ik zelf ook mijn best deed op school. Hij wist te melden dat Hergé zelf weinig gereisd had en dat hij zijn verhalen gebaseerd had op andermans ervaringen. Zo praatten we even en kwamen van het een op het ander.

“Hoe denk jij eigenlijk over het feit dat Tintin zomaar een aap neerschiet en een olifant zijn slaganden onttrekt?” vroeg ik hem.

Hierbij moest ik aan mijn vader denken en zijn gesprek van de vorige avond. Joop begon daarop een heel relaas en ik dacht, goh het werkt echt. Ik moet zeggen dat ik me op dat moment heel goed en slim voelde. Ik had zomaar een gesprekstechniek toegepast, die ik nog maar een dag kende. Door een open vraag te stellen kreeg ik een heel lang antwoord. Op zijn betoog dat het ethisch niet helemaal zuiver was antwoordde ik bevestigend. Ik wilde nog een gesprekstechniek toepassen en vroeg: “Vind je ook niet dat Tintin eigenlijk een beetje denigrerend over zwarten is?” Hij zei “Ja” en het gesprek viel een